

Valtuustoaloite: Tohmajärven lukion kehittäminen erityislukioksi

Kunnanvaltuusto 09.09.2024 § 45

Helena Pakarinen jätti valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Tohmajärven kunta selvittää mahdollisuuden siirtyä erityispainotteiseksi lukioksi.

Aloitteen on allekirjoittanut Helena Pakarisen lisäksi 22 valtuutettua.

Valtuustoaloite on kokonaisuudessaan **pöytäkirjan liitteenä**.

Päätös

Kunnanvaltuusto ottaa aloitteen vastaan ja antaa sen edelleen kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Sivistyslautakunta 23.06.2025 § 57

141/00.02.15/2024 Valtuustoaloite: Tohmajärven lukion kehittäminen erityislukioksi

Helena Pakarinen jätti 9.9.2024 kunnanvaltuustolle valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Tohmajärven kunta selvittää Tohmajärven lukion mahdollisuutta siirtyä erityispainotteiseksi lukioksi.

Erikoislukiot ovat erityisen koulutustehtävän saaneita lukioita, joissa on yksi tai useampi tehtäväalue. Lisäksi yleislukioilla voi olla erikoislinjoja, joissa on erityinen koulutustehtävä. Erikoislukioissa tai -linjoilla opetus syventyy yhteen aihealueeseen, kuten musiikkiin, kuvataiteeseen, ilmaisutaitoon, urheiluun, kieliin, matematiikkaan, luonnontieteisiin tai kansainväliseen liiketoimintaan. Erikoislukioita ovat myös muun muassa kansainväliset lukiot ja Steinerlukiot. Myös muut kuin erikoislukiot voivat halutessaan painottaa jotakin tiettyä oppiainetta tai aluetta koulutuksessa (esimerkiksi kuvataide, luonnontieteet, urheilu, uskonto). Opiskelu tapahtuu tällöin normaalin tuntijaon mukaisesti.

Valtuustoaloitteessa nostettiin esiin huoli pienen lukiomme säilymismahdollisuudesta väestön vähetessä. Aloitteessa oli huomioitu myös opettajakuntamme sijoittuminen perusopetukseen ja lukioon, minkä vuoksi työllisyysnäkökymät voivat heiketä, mikäli lukio ei pysyisi elinvoimaisena. Aloitteeseen oli kirjattu suuntaa-antavina ehdotuksina esimerkiksi ilmaisutaidon lukio tai metsiin tai luonnonvaroihin erikoistuva lukio.

Itäisessä Suomessa tällä hetkellä olemassa olevia erikoislukioita tai erityispainotteisia lukioita ovat esimerkiksi Savonlinnan taidelukio, Joensuun lyseon lukio, Joensuun Yhteiskoulun lukio (JYK), Mikkelin lukio, Kuopion klassinen lukio ja Kuopion lyseon lukio. Tohmajärven lukion vahvuuksina tunnustetaan rehtoreiden ja opettajakunnan voimin muun muassa lukion pienuus: kukin opiskelija voidaan tuntea vahvuuksineen ja tuen tarpeineen ja siten mahdollistaa kunkin opiskelijan opintopolku omien toiveiden mukaisesti. Toisaalta pienuus voi lähivuosina ollakin pulmallista. Opiskelijamäärän kasvattamisen haaste on tunnustettu myös hallinnossa ja siihen on muutaman vuoden ajan jo reagoitu ottamalla opiskelijoiksi myös yhteishaun kautta hakeutuneet ulkomaiset opiskelijat. Varsinaiseen opiskelijatuontisopimukseen emme ole vielä sitoutuneet, mutta olemme kartoittaneet Tohmajärven osalta sen kannattavuutta ja mahdollisuuksia mm. Finest Future -yhtiön kanssa. Kansainvälisten opiskelijoiden määrän lisääminen voisikin olla eräs keino opiskelijamäärän vähenemisen hidastamiseksi ja jopa

määrän lisäämiseksi. Kansainvälinen toiminta on Tohmajärvellä jo vahvalla pohjalla: perusopetuksessa on ollut Erasmus-hankkeita ja perusopetus ja lukio ovat tehneet opintomatkoja muun muassa Saksaan, samoin saksalaisia oppilaita, opiskelijoita ja opettajia on tullut vastavierailuille Tohmajärvelle. Tällä hetkellä Erasmus-vaihto-ohjelmaa ei toteuteta, mutta valmiuksia siihen oppilaitoksesta jo löytyisi. Vaihto-ohjelma tarjoaa oppilaille, opiskelijoille ja henkilöstölle mahdollisuuksia tutustua eri kulttuureihin ja eri maiden koulutusjärjestelmiin. Tällainen kehityssuunta tapahtuisi Opetushallituksen tukemana: Se rahoittaa ja tukee yleissivistävän koulutuksen koulujen ja päiväkotien kansainvälistä toimintaa mm. Erasmus+, eTwinning, Nordplus-, Erasmus kouluissa ja Transatlantic Classroom -ohjelmien ja valtionavustusten avulla. Akkreditoitujen koulujen/oppilaitosten opiskelijoilla on opiskeluvuosinaan mahdollisuus kustannuksitta osallistua toimintaan. Kansainvälinen toiminta voi olla yhtenä valintaperusteena opiskelijan valitessa lukiota opinnoilleen.

Valtuustoaloitteessa nostettiin esiin jo muutamia alueemme vahvuuksia, joilla Tohmajärven lukio voisi erottua edukseen kaikkien tarjolla olevien opiskelupaikkojen keskeltä. Tohmajärven sivistys- ja hyvinvointijohtaja kokosi valtuustoaloitteen vastaamiseen työryhmän, johon kuului koollekutsujan, rehtoreiden ja apulaisrehtoreiden lisäksi myös kunnanjohtaja. Valtuustoaloitteen suuntaisesti toteamme, että on tärkeää nostaa esille Tohmajärven lukion vahvuuksia aiempaa vahvemmin, jotta sekä kunnan sisäinen, että kunnan ulkopuolelle suuntautuva markkinointi tehostuisi ja tieto muun muassa opiskelijan yksilöllisestä tukemisesta opintojen aikana saavuttaisi opintoja harkitsevat oppilaat jo varhaisemmassa vaiheessa. Ammatillisten opintojen arvostuksen nousu valtakunnallisestikin on osaltaan heijastunut myös siihen, että lukiokoulutus kilpailee pienenevien ikäluokkien opiskelijoista aiempaa enemmän.

Valtuustoaloitteen pohjalta voisimme toteuttaa kyselyn yläkouluikäisille, jossa selvittäisiin sitä, mitä painotuksia nuoret toivoisivat lukioon ja millaiset kurssit heitä kiinnostaisivat. Pienen lukion etuna on myös joustavuus: kurssitarjotinta voi muokata resurssit huomioiden myös toiveiden pohjalta. Tohmajärven lukiossa olisi mahdollista toteuttaa esimerkiksi seuraavia painotuksia: 1) kansainvälisyys ja opintomatkat 2) ilmaisutaito, näytteleminen 3) musiikki, äänentoisto 4) musiikki, bändisoitto 5) ilmaisutaito, kädentaidot, lavasteet. Teatterit voisivat tulla mukaan tarjoamaan ilmaisutaidon, teatterin kurseja koulukohtaisina soveltavina tai syventävinä kursseina ja uudenlaista yhteistyötä voisi kehittää esimerkiksi talviteatterin/kesäteatterin esityksiin liittyen. Tämä voisi edistää myös teatteriharrastuksen ylläpitämistä Tohmajärvellä. Paikkakuntamme toimii myös Keski-Karjalan musiikkiopiston isäntäkuntana ja jatkossa voisi selvittää myös KKMO:n ja Tohmajärven lukion yhteistyön vahvistamista esimerkiksi koulukohtaisten soveltavien/syventävien kurssien muodossa. Jo nyt Tohmajärven lukio tarjoaa runsaasti valinnaisuutta esimerkiksi Itä-Suomen yliopiston ja Karelia-ammattikorkeakoulun opintojen avulla.

Asian valmistelija

sivistys- ja hyvinvointijohtaja Seija Rosti, p. 040 1054154, seija.rosti@tohmajarvi.fi ja työryhmä (rehtori, apulaisrehtorit, kunnanjohtaja)

Esittelijä

sivistys- ja hyvinvointijohtaja Rosti Seija

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää suosittaa lukion kehittämiseksi esittelytekstissä kuvatun yläkoululaisille tehtävän kyselyn toteuttamista lukuvuonna 2025-2026 aikana ja samalla hyväksyy ylläolevan esityksen vastauksena valtuustoaloitteeseen. Sivistyslautakunta esittää vastauksensa valtuustoaloitteeseen edelleen kunnanhallitukselle ja -valtuustolle.

Päätös

Hyväksyttiin.
